

Klimaet i Pamirlandet.

Af Cand. math. **Willaume-Jantzen**, Underbestyrer ved det meteorologiske Institut.

Da to Danske*) i Aar ere rejste til Pamirlandet, vil det have sin Interesse at kjende dette Lands Klima. Man véd imidlertid meget lidt herom, nemlig kun gjennem Observationer i 1 Aar, som blandt andre Steder findes i „Meteorologische Zeitschrift“ 1896, Side 114. Observationerne ere anstillede paa den russiske Militærstation under $38^{\circ} 8\frac{1}{2}'$ nordlig Bredde, paa det Sted, hvor Floderne Murghab og Ak-Baital løbe sammen, i en Højde over Havet af 3700 Meter.

Pamir.	Middeltemperatur. C°.	Middelfugtighedsgrad i Procent	Nedber. Millimeter.
September 1893	8.0	32	2.0
Oktober ”	— 1.0	22	0.0
November ”	— 8.1	30	0.1
December ”	— 12.8	47	4.2
Januar 1894	— 24.9	56	2.8
Februar ”	— 17.8	50	0.9
Marts ”	— 5.9	44	0.7
April ”	1.4	44	9.4
Maj ”	5.4	42	12.4
Juni ”	12.1	35	4.7
Juli ”	16.8	50	11.8
August ”	13.6	19	0.0
Aaret	— 1.1	39	48.5

De absolut højeste og laveste Temperaturer vare i det nævnte Aar $+ 27\frac{1}{2}^{\circ}$ og $- 44^{\circ}$ C.; Vinden var i September—Februar overvejende Sydvest, forøvrigt overvejende Nordøst.

Skjønt man, som bekjendt, ikke af et Aars Observationer kan uddrage mange Slutninger om et Steds Klima, tør man dog sige saa meget om den nævnte Station i Pamirlandet, at Vinteren er stræng, at Temperatursvingningerne i Løbet af Aaret ere meget store,

*) Se dette Tidsskrifts 13de Binds Hefte V—VI, S. 134.

og at Luften er meget tør, Resultater, som allerede maatte fremgaa af Stedets høje Beliggenhed inde i et stort Fastland.

En Sammenligning mellem Tallene i ovenstaaende Tabel og klimatologiske Middelværdier for andre Steder paa Jorden er ret interessant. Middelttemperaturen i Pamir for Januar 1894, ca. $- 25^{\circ}$ C., er den samme som Normaltemperaturen i Januar ved Munden af Ob-Floden i det nordligste Sibirien og ved Byen Okotsk i Øst-Asien, medens den er 1° lavere end et 20-aarigt Middel for Januar i den nordligste danske Koloni i Vestgrønland, Upernivik. Den absolut laveste Temperatur, der blev iagttaget i Pamir i det her omtalte Aar, nemlig $- 44^{\circ}$ C., ligger $15 - 20^{\circ}$ under de laveste Temperaturer, som Upernivik gennemsnitlig har at opvise i Løbet af en Vinter; der findes dog enkelte Exempler paa, at Upernivik har haft en saa lav Temperatur som $- 40^{\circ}$ C. I Kjøbenhavn har den laveste Temperatur i Løbet af 35 Aar været $- 25^{\circ}$.

Den varmeste Maaned i Pamir var Juli med 16.8° . Dette Tal svarer omtrent til Normaltemperaturen for Juli og August i Kjøbenhavn, der, ifølge Observationer i ca. 110 Aar, er henholdsvis 17.0° og 16.6° C. Den absolut højeste Temperatur i Pamir var $27\frac{1}{2}^{\circ}$, en Stand, der ikke naas i hver Sommer i Kjøbenhavn, medens denne Station dog i de sidste 35 Aar har haft $32\frac{1}{2}^{\circ}$ som højeste Temperatur.

Luften var, som sagt, noget tør ved det nævnte Sted i Pamirlandet; gennemsnitlig for hele Aaret var dens Fugtighedsgrad 39 Procent, i enkelte Maaneder endog for hele Maaneden under 25 Procent. Til Sammenligning kan tjene, at Middelfugtighedsgraden i Kjøbenhavn for hele Aaret er 83, for enkelte Maaneder 72 Procent, medens der kun i enkelte Tilfælde, det vil sige ved enkelte Observationer, kan indtræffe en saa lille Fugtighedsgrad som 20—25 Procent.